

תיכון חדש

ומציבה סף דרישות מפורטות בתחומים שונים. דבר זה גורר התנגדות ומתיחות מתמדת בין התלמידים לסגל ההוראה ולרמ"ם. השינויים החברתיים גם מעצימים את הפער בין התלמידים למורים, ונוצרת תחושה אצל התלמידים כי המחנכים שלהם אינם מבינים את העולם המודרני על פיתוייו ולכטיו, אלא רק מוסיפים סייגים ואיסורים במסגרת "הדרישות הגבוהות" של המוסד. פער נוסף נוצר בעקבות ההתעלמות מהתרבות, מההגות ומשאר נכסי הרוח שהתפתחו בארצות המוצא של התלמידים, בדגש על ארצות שאינן מערביות.

הקונפליקטים הללו מובילים לכמה תוצאות אפשריות. החמורה מכולן היא כמובן הפניית העורף לערכי הישיבה ולמה שהיא מייצגת, עד כדי חזרה בשאלה - תופעת הדתלשי"ם. לעיתים זו רק הפניית עורף לערכים מהבית ומהקהילה, כגון מה שמכונה "השתכנוות", ולעיתים אלו כל מיני מצבייביניים בהם הבוגר מקיים מצוות חלקית, בעיקר על פי הנחות ("דתי בלאי..."), או מתוך תודעה דתית רדודה ובהתאם לסביבה שבה הוא נמצא ברגע נתון ("דתי מחמד...").

אבקש לשוב לנקודת הפתיחה ולשאל האם נער בן 18, בוגר ישיבה תיכונית עם כל הקונפליקטים שפורטו לעיל, מסוגל ליצור דרך ביניים שתהיה עבורו דרך המלך ותוביל אותו למקום של שלמות וגדלות? בהנחה כי קיים קושי לענות בחיוב על השאלה הזו, פה המקום להציע חלופות ראויות לישיבה התיכונית ה"קלאסית". הראשונה, תיכון דתי תורני בו ישולבו "כולל לצעירים", או "שיעורי ערב תורניים" שההשתתפות בהן תהיה מבחירה של התלמיד, ושיתקיימו שלא במסגרת שעות הלימוד הפרורמאליות. כיוון שני הוא מעבר של הישיבות התיכוניות עצמן למתכונת בה ניתן דגש על לימודי הקודש ומצוות. אלה כמובן רעיונות על קצה המזלג, שניתן וצריך לפתח ולהרחיב אותם אבל הם מהווים קריאת כיוון למי שהעניין יקר ללב.

נועם עידן

יש וההכלאה בין זנים שונים מזיקה להתפתחות לאורך הדורות. הפרד, למשל, אינו יכול להעמיד וולדות. הישיבה התיכונית אף היא תולדה של שני "זנים" שונים: האם היא ישיבה ליטאית ואילו האב - תיכון מערבי, ולעיתים נדמה כי בעיות בהתפתחות ובתורשה קיימות גם כאן. אמנם מספרן של הישיבות התיכוניות הולך וגדל, ובקרב קבוצות רבות מתחזקת ההנחה כי זהו המבנה האידיאלי של מוסד חינוכי דתי לאומי בישראל, אולם אני אנסה כאן קצת לערער על הנחה זו.

אם ננסה למפות את "תמונת העולם" הרווחת בישיבות התיכוניות, נמצא במוקד את חשיבות השילוב בין מקצועות החול למקצועות הקודש. בין המטרות ניתן למנות את ההתמודדות עם תופעת החילון, גיבוש ושימור הזהות היהודית והדתית בקרב הנוער, והקניית כלים להשתלבות בחברה הישראלית. בישיבות מחנכים לחיים של מורכבות, ומנסים ליצור זהות רב ממדית אצל הבוגר - "זהות יהודית מסורתית, זהות של בן התרבות המערבית וזהות לאומית אשר נושאת בקרבה פוטנציאל למתיחות ולקונפליקטים פרמננטיים בין מרכיביה" (בר לב).

לכאורה הישיבה התיכונית היא הבחירה האולטימטיבית עבור בוגרי החינוך היסודי הממלכתי דתי. אולם לצד יתרונותיה המוכרים קיימים לא מעט חסרונות - מוכרים פחות - וייתכן כי החסרונות גוברים על היתרונות. ב"חממה" המיועדת לצמיחה רבית חומית מואצת של התלמידים, מתגלים "חורים". נרמזות מן הרחוב חודרות מבעד לגדרותיה ומעמידות את קיומה בסימן שאלה. מהפכת המידע והשינויים בהגדרת הפרט וחיותו אינם פוסחים על עולם הישיבות, ומחייבים אותו להתמודדויות חדשות ולא מוכרות. בנקודה זו נוצר הפער העיקרי: בשונה מהתיכונים הדתיים, הישיבות הן בעלות אג'נדה תרבותית והתנהגותית ברורה מאוד, החולשת על כל תחומי החיים. הישיבה מבקשת לעצב את האישיות וההתנהגות של התלמיד בכמה מימדים.

לקבלת גיליון היכרות של 'דעות' ניתן להתקשר: 03-607-2739

זה הזמן להצטרף לתנועת נאמני תורה ועבודה! הצטרפו לאנשים שלוקחים אחריות!

עשרות פעילים ומתנדבים עוסקים יום יום בפעילות חינוכית, ציבורית, תקשורתית, משפטית ולוביסטית. ע"מ לקדם את ערכי הצינונת הדתית ולחזקם במערכת החינוך הדתית. במדינה ובשיח הציבורי, בשבועות האחרונים אנו פועלים למען: כתיבת חוברות לדור הבא, רב ראשי ציוני בירושלים, חיזוק כ"ס הממ"ד ומניעת חקיקה פוגעת ועוד.

**ע"ח לבצע פעילות חשובה זו אנו זקוקים לתמיכתם!
הצטרף והיה חברו**

חברות רנילה: 180 ש"ח, חברות לצעירים: 60 ש"ח.
החברות מזכה גם במנוי לגיליון "דעות" ובעדכונים על פעילות התנועה.
www.toravoda.org.il, 03-6072739, neenmany@toravoda.org.il